

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 9 december 2010

MEDITATIE

Gabriëls troostboodschap

Zullen later deze woorden van Gabriël niet tot bijzondere blijdschap en verwondering van Zacharias geweest zijn? Hoe zal menigmaal de ziel van dit kind des Heeren geleden hebben onder het diepe verval van zijn volk.

Hoe vaak zal deze priester des Heeren niet geweend hebben vanwege de oppervlakkige godsdienst van zijn dagen. Het is de ware dienaar leed als hij ziet hoe Gods geboden worden miskend en het volk zich vervreemdt van de ware dienst des Heeren. Hoe vaak had Zacharias als priester het volk onderwezen. De taak van priester was immers offeren en onderwijzen! Maar ook hij heeft de klacht van Jesaja in zijn leven gekend: "Wie heeft onze prediking geloofd?"

Doch nu krijgt hij van de engel de boodschap dat er een ommekeer zal komen. De Heere gaat opstaan over Zijn volk. De volheid des tijds, dit is het uur van het Goddelijk Welbehagen, breekt aan. De Heere gaat Zijn belofte vervullen. De belofte die reeds uitgesproken werd in het paradijs en

En hij zal velen der kinderen Israëls bekeren tot de Heere hun God... om te bekeren de harten der vaders tot de kinderen.

Lukas 1: 16,17m

door de eeuwen heen zo menigmaal is herhaald en bevestigd. De belofte van de Beloofde der vaders. Maar aan de komst van Koning gaat de heraut, de voorloper vooraf. De wegen moeten in orde worden gemaakt, opdat de loop van de Koning voorspoedig zal zijn.

Stel eens dat de koningin in uw woonplaats haar verjaardag zou vieren. Wat zouden er vele voorbereidingen getroffen worden. En dat geldt zoveel te meer als de Koning der koningen in aantocht is.

De weg moet bereid, de akker van het hart moet worden voorbereid. Dat doet de boer toch ook. Voor hij het zaad uitstrooit op de akker, wordt de aarde eerst geploegd en geëgd. De bodem

moet losgemaakt worden.

Dit alles zal het werk van de voorloper, de wegbereider zijn. Hij zal voor de koning uitgaan in de geest en kracht van Elia. Nee, Johannes zelf zal niemand kunnen overtuigen, niemand tot zondaar kunnen maken. In dat opzicht is hij gelijk aan alle dienaren van Christus. Maar de engel verkondigt dat het werk van Johannes rijke vruchten zal dragen. De Geest des Heeren zal Zich bij de prediking voegen.

En deze woorden zijn vervuld. Johannes heeft mogen staan in de kracht en de geest van Elia. Moedig en onverschrokken heeft hij de Waarheid Gods mogen prediken. De boodschap heeft geklonken: "Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen." Tollenaren noch soldaten, maar ook de geestelijke leidlieden heeft hij ontzien. Uit liefde heeft hij ze de noodzaak van de bekering, de verandering van gezindheid voorgehouden. Die prediking was zo anders dan die van de farizeeën en schriftgeleerden. Het volk meende geen bekering nodig te hebben. Ze waren immers kinderen van Abraham en droegen het teken van het Verbond. Maar Johannes zal die ingebeelde godsdienst en vroomheid aan stukken slaan. De boodschap zal gehoord worden: "Bekeert u, u hebt verzoening, reiniging, zaligheid nodig." En wie zaligheid nodig heeft, mist ze! En wie niet zalig is, is rampzalig! Zo heeft Johannes als een Elia gepredikt.

O wonder van genade, deze prediking bracht vruchten voort. Straks komen er velen uit de schare, op de heup kloppende en belijdende hun zonden. De afgeschoten pijlen troffen doel. Er komt een heilige verslagenheid, zoals eeuwen later zal geschieden op de Pinksterdag onder de prediking van Petrus. De ogen worden geopend voor hun eigenwillige godsdienst. De ergernis tegen de prediking maakt plaats voor een vallen voor de waarheid van deze prediking. Velen worden zaligmakend overtuigd van hun schuld en verlorenheid.

Maar de bekering heeft ook tot gevolg dat ze gaan terugdenken aan hun

Inhoud

89e jaargang

Nr. 10

- 1 Gabriëls troostboodschap
- 2 Een nieuwe Reformatieherdenking: Refo500 (3)
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (48)
- 4 In kort bestek (2)
- 5 Even maar...
- 6 In Memoriam: ds. A. Bac
- 7 Bladzijden uit een synodaal journaal (8)
- 8 De Jakobs ladder (7)
- 10 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 13 Kerkdiensten

voorgeslacht dat God mocht vrezen. Hoe ver zijn ze van die godsvreze afgedwaald. Door hun leven, hun verlaten van de Heere, hun keus voor een wettische godsdienst, waarin God en mens samenwerken, hadden ze zich vervreemd van hun voorgeslacht. Ze verstonden elkaar niet meer. Ze roemden Abrahams kinderen te zijn, zonder enige verwantschap met Abraham te hebben.

O gemeente, geldt dat ook niet in 2010? Wat een bange vrees is er in ons hart als we soms horen hoe jongeren (en helaas ook ouderen) spreken over bekering, geloof en bevinding. Soms gebruikt men nog wel dezelfde woorden, maar vaak zelfs ook die niet meer. Dan komt er een breuk met het voorgeslacht en de geschriften van onze vaders. En kinderen des Heeren moeten soms wenend bij de Heere terecht komen en klagen: "Heere, we verstaan onze kinderen, onze jongeren niet meer. Ze spreken over bekering, maar geloofsworstelingen en het arme zondaarsleven is hen zo onbekend."

Is dat ook uw nood? Zijn er zulke zuchters en stille weners in ons midden, die worstelen om de bewaring en beleving van hun kinderen bij de waarheid die naar de Godzaligheid is. Dat u eens troost mocht scheppen

uit de boodschap van de engel: "om te bekeren de harten der vaders tot de kinderen." Door Johannes' werk zal er weer een eenheid ontstaan: vaders zullen a.h.w. van vreugde opspringen als ze horen van datzelfde leven bij hun kinderen, horen van diezelfde gezindheid. Dan zal de gemeenschap der heiligen ondervonden worden. Zo zal de breuk met het voorgeslacht, de oude vromen, weer worden opgeheven. Dan zullen jongeren aan de ouderen gaan vragen om onderwijs in geestelijke zaken en ouderen zullen de worstelingen en geestelijke noden van de jongeren verstaan. Dan zal de eigenwillige godsdienst worden verwisseld voor de ware dienst aan God en zal er een samen buigen en vrezen des Heeren gevonden worden. O dat ons hart naar deze zaken met diep heimwee vervuld mocht zijn.

Dan wordt vervuld:

*"Zij komen aan door't Godd'lijk licht geleid,
Om 't nakroost dat de Heere wordt toebereid,
Te melden 't heil van Zijn gerechtigheid
En grote daden."*

Alblasserdam, ds. B. v.d. Heiden

Hij begon zijn colleges 16 augustus 1513. 's Morgens om zeven uur zaten al de studenten in afwachting van hun nieuwe professor gereed. Luther schraapte zijn keel en zei: 'Waarde heren, vaders en broeders – gij zijt gekomen om de beroemde profeet David te eren. Ik moet u eerlijk bekennen dat er tot vandaag psalmen zijn, die ik niet versta'.

Er lagen grote noten om te kraken, zo zei Luther. Bij de universiteitsdrukker liet hij een Bijbel met brede marge maken. Veel wit tussen de regels en bij de randen. Het collegedictaat is nog te bewonderen. Het vormt Luther's mooiste biografie. Met fijne pen schreef hij in minuscule letters. Nog kunnen wij naspeuren hoe God Zijn knecht leidde in al de waarheid.

De eerste noot om te kraken was Psalm 31:1: 'Help mij uit door Uw gerechtigheid'. Hoe kan een zondaar geholpen worden door gerechtigheid, vroeg Luther zich af. Het woord 'gerechtigheid' deed hem beven. Het woord toorde en vervloekte hem. Hij kon de tekst wel begrijpen wanneer Christus deze bad. 'Vader, help mij door Uw gerechtigheid'. Het betekent dan zoveel als: 'Laat Uw toorn op mijn vijand neerdalen'. Maar als hij, Luther, deze tekst moest bidden, nee, dat durfde hij niet. Luther kwam er niet uit.

Weken later was Psalm 71 aan de beurt. Opnieuw las hij een soortgelijke bede: 'Red mij door Uw gerechtigheid, en bevrijd mij' (Psalm 71:2). Weer datzelfde! Hoe kan een zondig mens bevrijd worden door Gods gerechtigheid? Dit Schriftwoord liet hem niet meer los. Uit de diepte riep hij tot God om te mogen verstaan. Tot tweemaal toe haalde hij in zijn collegebijbel Romeinen 1:17 erbij. Daar viel te lezen dat Gods gerechtigheid het Evangelie is.

Wij voelen zijn ziel dorstig denken. En dan stelt hij een hele wezenlijk vraag. Heere, is Uw gerechtigheid dan toorn én genade tegelijk?

Als een Jacob worstelde hij, bedelde hij. Hij zegt in een terugblik dat hij 'onbeschaamd bij Paulus op de deur bonkte', om dit Woord te mogen verstaan. En dat hij 'dorste en smachtte en zich aftobde' om de toegang tot God in de Schrift te vinden. Door genade mocht hij een oog buiten zichzelf slaan op de gezegende Ander. Daar zag hij de Zaligmaker in het drieurig duister van de wraakoefende gerechtigheid Gods. 'O dood'lijk uur! Wat hitte doet Mij branden!' Uit Zijn

3

Een nieuwe Reformatieherdenking: Refo500

De dagen van Luther waren zo anders dan de onze. Wij kunnen ons nauwelijks de doodsnood voorstellen die het leven van alle dag beheerste. Wij hebben het vandaag allemaal zo op orde. Computers, vliegvlagen, centrale verwarming, medische en sociale zorg.

Toen reikte de gemiddelde leeftijd van de mensen niet hoger dan 35 jaar. Bij vlogen hing de pest als een zwarte wolk boven de stad. Voor aflaatpredikers als Tetzels kwamen massa's op de been. Ieder haalde de laatste spaarcenten voor de dag. Het leven werd door de dood beheerst. Biecht, boete, relikwie en bedevaart waren kerkelijke

methoden om het geweten te sussen. Luther ging er het klooster voor in.

De meeste mensen kregen vrede met deze roomse heilsmethode. Luther niet. Hij wist zich voor Gods aangezicht gesteld. Hier begint de Reformatie. Gods Geest bracht een mens in de stilte van zijn bidvertrek. Luther leerde beseffen dat de beste van zijn werken een wegwerpelijk kleed waren. Luther zocht naar God, naar de levende God. En ... God zocht Luther!

In alle aanvechting klampte hij zich vast aan de Heilige Schrift. Lezen, lezen en nog eens lezen. En wat las hij? Veelal denken wij: de brieven van Paulus. Het waren de psalmen van David.

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

VOORSpraak
VREDE

WAARCHTIGE

WIJNSTOK
ZAAD

wonden vloeide de gerechtigheid die alleen redt van de dood. De weg van zalig worden werd Luther in het Woord gewezen. Hij mocht erheen vluchten om in een hoog vertrek gesteld te worden. 'Het was mij toen, alsof ik geheel herboren was en door open poorten het paradijs was binnengegaan'.

Was hij toen klaar? Velen denken dat. Maar Luther is zijn leven lang bedelaar gebleven. Mens voor Gods aangezicht. Nooit werd hij een in zichzelf bekeerde man. Altijd bleef hem het besef van Paulus bij: 'Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont' (Rom. 7:18).

Tien jaar na de 95 stellingen (1527) werd hij erg ziek: nierstenen. Hij werd ziek tot nabij de dood. De duivel benauwde hem zo hevig dat Luther zei: 'Bijna heb ik Christus volledig verloren'. Dr. Johannes Bugenhagen, zijn vriend, zei: 'Je weet toch Wien je geloofd hebt'. Luther: 'Als jullie naar mijn buitenkant kijken, zit ik op rozen, maar God kent mijn binnenkant. Wanneer ik nu zou kunnen geloven dat God niet tegen mij toorn, zou ik van vreugde op mijn kop gaan staan'. Ze wikkelen Luther in een hete doek. Een paardenmiddel, maar het werkt. Luther zegt ervan: 'Ik kroop opnieuw onder het kruis van Christus zoals kuis onder de vleugels van een hen'. Zo blijft deze bedelaar slechts één mogelijkheid van behoud over: solus Christus! R.M. MacCheyne heeft dit indrukwekkend verwoord in "Het wachtwoord der Hervormers". In de onderstaande coupletten vindt u samengevat waar het bij *Refo500* en u en mij om gaan moet:

Maar toen mij Gods Geest aan mijzelf had ontdekt,

Toen werd in mijn ziele de vreeze gewekt,

Toen voelde ik wat eisen Gods heiligheid deed;

Daar werd al mijn deugd een wegwerpelijk kleed!

Toen vluchtte ik tot Jezus! Hij heeft mij gered;

Hij heeft mij verlost van het vonnis der Wet;

Mijn heil en mijn vrede en mijn leven werd Hij;

Ik boog me, en geloofde, en ... mijn God sprak mij vrij.

(slot)

Gouda,

ds. G. Clements

'Ik ben... de Waarheid'

Johannes 14:6

In het Johannesevangelie lezen we de zogenaamde 'Ik ben'-teksten. Christus spreekt deze woorden. Hij verklaart telkens Wie Hij is. Bekende woorden zijn: Ik ben de goede Herder, Ik ben de Deur, Ik ben het Leven. De Heere Jezus openbaarde en verklaarde Zichzelf. Toen de discipelen in grote nood waren tijdens de storm op zee, sprak hun Meester: Ik ben het. Dit woord was genoeg om de vrees weg te nemen. Christus openbaarde Zijn Middelaarsheerlijkheid. Dit is een goddelijke heerlijkheid. Toen Johannes daar iets van mocht zien, riep hij uit: 'En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid' (Joh. 1:14).

O, hoe groot is het als we in Christus God mogen aanschouwen. De deugden Gods komen openbaar in Christus. Johannes heeft daar bijzonder licht in mogen ontvangen. Ook als het gaat over Gods waarheid. In zijn eerste brief schrijft de apostel: 'Doch wij weten dat de Zone Gods gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen; en wij zijn in den Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige Leven' (1 Joh. 5:20).

Christus is de Waarachtige. Het woord van het Oude Testament is in Christus vervuld. De zekerheid van het Woord is in Christus bevestigd. Hij is de Waarheid en betoont de Waarachtige te zijn.

Van nature bevinden we ons in de banden van ons leugenachtige bestaan. We hebben ons vrijwillig losgescheurd van de God der waarheid. Er is geen waarheid in ons binnenste, omdat wij God van nature niet kennen. Johannes schrijft in diepe verwondering: 'Doch wij weten dat de Zone Gods gekomen is...'. Om Gods waarheid te openbaren. Om het leugenachtige bestaan weg te nemen. Er ligt ruimte in Christus, Die de Waarheid is. Hij is waar in Zijn Woord. Hetgeen uit Zijn lippen ging is vast en onverbroken. Hij is waar in Zijn weg. De vruchten uit de weg van vernedering en verhoging zijn zeker. Ook deze waarheid wordt bij aanvang en voortgang in het hart verklaard van degenen voor wie Christus dierbaar is geworden. In Christus is een eeuwige waarheid. Heeft u daarin rust gevonden?

Lisse, ds. C. Neele

'De paus heeft het recht van wetgeving, hij heeft de hoogste kerkelijke macht en het hoogste bestuursrecht in alle zaken. De paus bepaalt wat de leer van de Schrift en van de traditie is. Ubi papa, ibi ecclesia (waar de paus is, daar is de kerk). Onderwerping aan de paus is voor alle mensen tot zaligheid (geestelijk nut). Hij is middelaar ter zaligheid.'

Deze zinnen kunnen we lezen op bladzijde 39 van "Gereformeerd kerkrecht in kort bestek". In deze artikelen geven we aandacht aan dit nieuwste boek van ds. W. Silfhout.

In dit citaat zien we duidelijk dat de wijze waarop het kerkrecht functioneert niet maar een ondergeschikte zaak is. Het gaat niet slechts over de manier waarop dingen georganiseerd worden. We moeten niet denken dat de wijze waarop gezag en structuur geregeld zijn een redelijk neutrale zaak is. Kerkrecht heeft, zo merken we uit genoemd citaat, alles met theologie en met het hart van kerk zijn te maken. Immers, in de roomse gedachtegang berust bij de paus heel veel gezag in zaken die het besturen van de kerk betreffen. Maar eveneens heeft de paus het beslissende woord als het gaat over de leer. Zelfs staat het gezag van de paus boven dat van de Schrift.

Inderdaad is hier kerkregering geen neutrale zaak. Hoe men kerkordelijk denkt, komt volstrekt overeen met de wijze waarop over de leer en het gezag van de Schrift gedacht wordt. De paus is het centrum. Tot op de dag van vandaag wordt door echte rooms-katholieken het gezag van de paus als een van de wezenlijke punten van hun leer en kerk zijn beschouwd. En ook als een essentieel verschil met de Reformatie. Inderdaad: kerkorde is van dezelfde geest als kerkleer.

Stelsels van kerkregering

Het roomse stelsel was er niet ineens, maar heeft zich in de loop van eeuwen ontwikkeld. Het is sterk hiërarchisch. Het past bij de rooms-katholieke theologie en bij het rooms-katholieke denken over de Schrift en de traditie. Er zijn ook andere stelsels van kerkre-

gering. Zo berustte in het Lutherse stelsel veel macht bij de vorst en bij superintendanten. Het werd het territoriale stelsel genoemd. De vorst bepaalde in het Duitsland van de zestiende eeuw voor een groot deel welke godsdienst er in zijn gebied gangbaar zou zijn. Bijna automatisch kreeg de Lutherse vorst in zijn gebied dan ook veel gezag op het terrein van de kerk en de kerkregering. Luther zelf vond dat ook een goede zaak. Later, na de tijd van de Boerenoorlog, ging hij daar wel wat genuanceerder over denken.

Ook in het episcopale stelsel nemen vorst en bisschoppen een grote plaats in. De Anglicaanse kerk in Engeland kent dit systeem. Heel anders is het bij de Independenten. Zij kennen het congregationalistische systeem. Dit is als het ware de tegenpool van de eerder genoemde stelsels. In deze

Als het gaat over de leer en over de opvattingen over de kerk worden we geroepen een bijbels-gereformeerde lijn voor te staan.

denkwijze berust het centrale gezag bij de gemeente, de congregatie, de ledenvergadering. De kerkenraad (overigens spreekt men niet graag van ambtsdragers; een ambtsleer is er feitelijk niet) voert in feite uit wat de gemeentevergadering wil. Een landelijke of regionale vergadering, waarin vertegenwoordigers van de plaatselijke gemeenten samenkomen, kan slechts adviseren. In onze tijd komt deze wijze van benaderen vooral in pinkstergroepen veel voor. En ook wel enigermate bij de Nederlands gereformeerden. De bijbelse ambtsopvatting is (nagenoeg) afwezig.

Weer heel anders is de wijze van kerkregering in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). Daar wordt een grote plaats toegekend aan de landelijke kerk. En aan verschillende kerkelijke colleges, zoals het klassikale en het provinciale kerkbestuur, de landelijke synode, diverse raden zoals col-

leges voor tucht en opzicht. De PKN heeft sinds 2004 uiteraard een eigen kerkorde. Deze volgt in behoorlijke mate de hervormde lijn van vroeger. De Hersteld Hervormde Kerk (HHK) houdt vast aan de Hervormde kerkorde van 1951. Een kerkorde waarin ook veel centralistische trekken te vinden zijn. Door de HHK wordt wel aan bepaalde wijzigingen gewerkt, maar een terugkeer naar de DKO lijkt niet aan de orde te zijn.

Gereformeerde kerkregering

Deze zaken komen in de hoofdstukken 5 en 6 van "Gereformeerd kerkrecht in kort bestek" aan de orde. Duidelijk wordt het principiële belang van kerkrecht en van de wijze van kerkregering. Dat kwam bijvoorbeeld ook naar voren in 1834 als een van de achtergronden van de Afscheiding. Het Algemeen Reglement was van overheidswege in 1816 aan de vaderlandse kerk opgedrongen. Daarmee werd op een in meerdere opzichten onkerkelijke en onbijbelse wijze met de regering van de kerk omgegaan. De vaders der afscheiding kozen daarom ook heel bewust voor de terugkeer naar de kerkorde van Dordrecht, de DKO. En naar de leer van Dordt en tegen de leervrijheid die in de Hervormde kerk al meer ingang vond.

Het systeem van kerkregering staat inderdaad bepaald niet los van Schriftopvatting en belijdenis. In het gereformeerde denken is daarom principieel gekozen voor het presbyteriale kerkstelsel. Calvijn mag als de grondlegger van deze manier van kerkregering gezien worden. Van deze wijze van kerkregering zijn als enkele belangrijke kenmerken te noemen:

- De zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente onder leiding van de drie ambten;
- Er zijn meerdere vergaderingen waar men gezamenlijk besluiten neemt die dan ook voor allen gelden;
- In de plaatselijke gemeente kan het ambt aller gelovigen zekere rechten uitoefenen;
- De verhouding kerk en staat moet naar de Heilige Schrift zijn; bij gevolg mag er geen overheersing van de staat in de kerk zijn.

Wezenlijke zaken komen hier naar voren. Geen overheersing van de kerk van boven af, maar de plaatselijke gemeente staat centraal. Want op plaatselijk vlak komt Christus' gemeente ten eerste tot openbaring. Daar oe-

fent de Koning van de kerk Zijn regeerambt uit door de ambten waartoe Hijzelf roept. Zo was ook de lijn in het Nieuwe Testament. De ambtsdragers nemen een centrale plaats in, maar functioneren niet volstrekt autonoom. Er is een zekere inschakeling van het ambt aller gelovigen. Zoals wij dat nog kennen bij de verkiezing en inzake de approbatie.

De plaatselijke gemeente staat centraal, maar mag zich niet totaal verzelfstandigen en isoleren. Er dient kerkelijk samenleven met andere gemeenten te zijn.

Verband van gemeenten

Dat een kerkverband van belang is, werd al ingezien toen de gereformeerde kerk in de Nederlanden nog maar nauwelijks tot ontstaan was gekomen. Al rond 1570 werden de eerste kerkelijke vergaderingen gehouden door en voor de calvinistische kerk zoals

deze in de Nederlanden tot openbaring kwam.

Zo was er de eerste synode in 1571 in Embden bijvoorbeeld. Daar werd over de belijdenis gesproken en ook over de kerkorde. Toen werd al bepaald dat predikanten de Nederlandse Geloofsbelijdenis moesten ondertekenen. Eveneens werden toen al grondlijnen van een gereformeerde kerkorde uitgezet.

De kerkvergadering die in deze van grote historische en principiële betekenis is geweest, was natuurlijk de bekende synode van Dordrecht van 1618/1619. Daar werd de DKO vastgesteld. Zoals bekend was deze vaderlandse en tevens oecumenische synode ook van wezenlijk belang voor de aanvaarding en totstandkoming van onze bekende Drie formulieren van eenigheid.

Toen in 1907 het verband van Gerefor-

meerde Gemeenten ontstond, werd de Dordtse Kerkorde als akkoord van kerkelijk samenleven aanvaard. Ds. G.H. Kersten kreeg dan ook de opdracht een uitgave van de DKO te verzorgen. Daarin moest hij zorg dragen dat die delen van artikelen die aan de overheid bepaalde invloed op kerkelijke zaken toekenden, tussen haken werden gezet. Die gedeelten werden uiteraard buiten werking verklaard.

Als het gaat over de leer en over de opvattingen over de kerk worden we geroepen een bijbels-gereformeerde lijn voor te staan. Daarbij hoort een kerkregering die in dezelfde lijn wil staan en gaan. De grondlijnen van het gereformeerde kerkrecht zijn dan ook aan Gods Woord en aan de op dat Woord gefundeerde belijdenis geschriften ontleend.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

Even maar.....

Bileam

Een wat onbekend figuur staat ineens vanaf een heuvel rijke zegenwoorden uit te spreken over het woestijnvolk. Het slavenvolk, dat zich bevindt in het tentenkamp. Onder hem ziet hij ze in de vlakke velden van Moab, ordelijk rond de tabernakel. De vloek wordt op een wonderlijke wijze veranderd in een zegen. Wel vier keer. Ondanks de 'profeet' Bileam; ondanks het opstandige slavenvolk. Die vijandschap is in deze afgelopen veertig jaar wel gebleken. De zegen in plaats van de vloek, omdat ze op weg naar het beloofde land Immanuël in zich dragen. Alleen daarom! God ziet in hen de Verlosser van Sion. De vloek verdiend, de zegen gekregen van de Ster, van de Scepter. De Ster, let wel uit Jacob....

Getrokken door het goud van Balak is Bileam begonnen aan deze gevaarlijke missie. Samen eten en samen offeren en samen-spannen. Tegen God en tegen Zijn volk. Gevoelend in zijn geweten dat het niet kan. Niet ongewaarschuwd. Zijn ezel ziet meer dan hij: Gods recht-

vaardige wraakzwaard. Hij gaat echter toch door. Mooie woorden spreken: zoals 'dat volk zal alleen wonen (23:9); zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken? (23:19)'. Zelfs 'ik heb gezondigd (22:34)' komt over zijn lippen. En ook de vrome wens dat hij mag sterven als Gods volk (23:10). Zijn mond is vol van de Allerhoogste en de Almachtige en van de rijkdom van Gods volk. Maar zijn hart is koud en leeg. Na drie keer dreigt hij zonder profetenloon weggestuurd te worden. Dan nog één keer: de Bileam komt weer openbaar. Niet alleen gedreven door *geldzucht*, maar ook door *eerzucht* en zelfbedoeling. En dat zelfs in de allerheiligste verrichtingen. Luister maar hoe hij zichzelf profileert, voordat hij wat zegt. Daar heeft hij veel woorden voor nodig, om over zichzelf te spreken, om zichzelf als belangrijk in het middelpunt te plaatsen:

'Bileam de zoon van Beor spreekt en die man die de ogen geopend zijn spreekt, de hoorder der redenen Gods spreekt

en die de wetenschap des Allerhoogsten weet, die het gezicht des Almachtigen ziet, die verrukt wordt en wien de ogen ontdekt zijn...'

(Num. 24:14 en 15)

Hoort u? Hij is zo belangrijk. Hij is de man! En zet zichzelf eerst goed neer, voordat hij de boodschap brengt. De waarheid uit de leugmond....! De waarheid spreken en toch: een walg voor God en mensen. Onderzoek eens: Bevreesd voor Bileams natuur? Begerig naar Bileams Ster? Benauwd voor Bileams volk? Verbonden aan Bileams vijanden? Wat zei het oude volk ook al weer? 'Vraag maar veel om ontdekkend licht'. Licht vanuit de Ster, Die ook de naam Zon der gerechtigheid draagt. Waarheid onder de genadescepter van Sions eeuwige Koning. Zijn scepter uitgestrekt naar zulken die naderen in de gestalte: 'Alzo zal ik tot de koning gaan....wanneer ik dan omkom, zo kom ik om (Esther 4:16)'. Dat kende Bileam niet. Het *nu* zien van de Ster en het *nabij* zijn van de Scepter (24:17).

IN MEMORIAM
ds. A. Bac

31 augustus 1940

–
4 december 2010

In de vroege morgen van 4 december 2010 is onze geliefde broeder en achterneef ds A. Bac door de Heere van zijn post afgelost. Zijn aardse loopbaan is afgesloten. Nu mag Hij eeuwig de lof des Heeren zingen.

Lijden en zorgen zijn hem niet bespaard. Maar hij is ze nu voor altijd te boven. Hij laat hier een lege plaats achter, die vooral door zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen zal worden gevoeld. Al zal ook de wetenschap dat hij de strijd voor eeuwig te boven is voor hen tot troost zijn. De Heere doe hun eren:

“Laat uw wezen achter, en Ik zal hen in het leven behouden, en laat uw weduwen op Mij betrouwen.”

Broeder Bac heeft in zijn geboorteplaats Moerkapelle de lagere school en de landbouwschool gevolgd. Op jongere leeftijd werd hij geroepen het landbouwbedrijf van zijn vader voort te zetten. Maar de Heere had een ander doel met hem. Reeds was het ambt van ouderling aan hem toevertrouwd.

Toch zou hij daarin niet lang dienen. De Heere stootte hem uit met de woorden uit Jesaja 55 :5: *“Ziet, gij zult een volk roepen, dat gij niet kendet, en het volk, dat u niet kende, zal tot u lopen, om des Heeren uws Gods wil, en om des Heiligen Israëls wil, want Hij heeft u verheerlijkt.”*

Op 18 juni 1968 werd hij met H. Hofman door het curatorium als student toegelaten tot de studie aan de Theologische School. Na de studie na 4 jaar volbracht te hebben, werd hij beroepbaar gesteld. Uit de vele beroepen, die hij kreeg mocht hij het beroep naar het naburige Boskoop aannemen. Die gemeente heeft hij 5 jaren mogen dienen. Daarna was het de gemeente van Oostkapelle waar hij het werk der liefde heeft verricht. Vier jaren heeft hij die gemeente gediend. Waarna hij op 22 december door ds M. Mondria tot predikant van de gemeente van Bodegraven werd bevestigd. Die gemeente heeft hij 21 jaar mogen dienen. Daar heeft Hij zijn beste krachten mogen geven tot zijn gezondheidstoestand het niet meer mogelijk maakte.

Na een 30 jarige werkzame ambtelijke dienst werd hem op 18 februari 2003 om medische redenen op

de meest eervolle wijze het emeritaat verleend. Na die tijd gingen zijn geestesvermogen sterker achteruit, zodat besloten werd naar Moerkapelle te verhuizen. Hierdoor kon van de faciliteiten van Beth San gebruik gemaakt worden Tenslotte werd opname in dit verzorgingstehuis noodzakelijk. Daar namen de vermogens spoedig zodanig af, dat hij bij het huiskamerproject moest worden betrokken. Na de ernstige complicaties die zich afgelopen week voordeden was spoedig het einde er.

Het heeft hem veel strijd gekost te aanvaarden, dat hij niet meer dienstbaar kon zijn in de wijngaard des Heeren. Het had de liefde van zijn hart. De liefde tot de Heere en Zijn dienst deed hem zijn taak met overgave en volledige inzet verrichten. Dat werd ook in andere gemeenten opgemerkt en het vertaalde zich in de zeer vele beroepen die op hem werden uitgebracht. Maar de gemeente van Bodegraven mocht haar geliefde leraar behouden tot zijn emeritaat.

Van zijn hand verschenen o.a. een Catechismus Verklaring en meerdere prekenbundels. Ook bijdragen aan de serie: Uit de Schat des Woords. Met dankbaarheid werd daarvan gebruik gemaakt voor de leesdiensten. In enkele deputaatschappen (o.a. van de zending) heeft hij de gemeenten in haar geheel gediend. Door zijn bezoeken aan de gemeente van Randburg is hij zelfs over de grenzen werkzaam geweest.

Broeder Bac had een zacht en aangenaam karakter. Dat maakte hem ook tegelijk meer kwetsbaar. Anderzijds stond hij pal voor de waarheid van het Woord. Wist daarbij niet van schipperen. Vandaar zijn uitdrukking: “Ze moeten het maar nemen zoals het is. Het is niet anders.”

In zijn preek over “De intocht in Jeruzalem” zegt hij, als hij spreekt over het wenen van de Heere Jezus over de onbekeerlijkheid van de inwoners: “Gemeente, hebben wij de tijd der bezoeking bekend? O, laten we toch nooit vergeten, dat er een

Bladzijden uit een synodaal journaal

einde aan de tijd der bezoeking komt. Mogen we Hem, jongens en meisjes, al dierbaar achten? Kennen we Hem als de enige Weg des behouds en der verlossing, als de Gegevene van de Vader, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken, dat verloren is? Immers de Heere maakte ook onder ons Zijn woning. Hij maakte Zich bekend door het lezen van het Woord. (...) Hoeveel malen is dat Woord al over ons heen gegaan? Hoe vele malen hebben wij dat getuigenis al mogen beluisteren. En nog even hard en even zorgeloos? Durft u zo voort te reizen naar de eeuwigheid? (...) O, weet dan, weet dan, dat deze Koning van Zijn Kerk weent over uw verharding
Dat u er de oorzaak van bent, dat de Man van smarten tot tranen toe bewogen wordt over de onbekeerlijkheid van ons leven. "Einde citaat. Zo klonk zijn waarschuwend stem.

In een preek over de opstanding van Christus (Matth. 28:6) las ik: "Hij heeft het graf voor al Zijn volgelingen als een rustplaats geheiligd. Zo is dat graf geen kerker des doods meer. Nee, het is een rustplaats om daarin te rusten van hun arbeid en hun werken volgen met hen. Dan mogen we rusten in het stof der aarde, totdat de bazuin zal blazen van die grote Overwinnaar. Zo is het door Zijn genade dat ons vlees mag rusten in hope, in hope op de zaligheid". Einde citaat
Dat grote goed is uit onverdiende genade onze broeder ten deel gevallen. Zijn lichaam rust voor rekening van Hem, Die hem kocht naar lichaam en ziel. Hem naar de ziel reeds doet delen in de eeuwige zaligheid. Die hem straks zal opwekken om hem de ingang te bereiden in Zijn heerlijkheid om hem het loon te geven van een getrouwe dienstknecht.

ds. H. Paul

Generale Synode 2010

Op woensdag 13 en donderdag 14 oktober was de Generale Synode opnieuw in Utrecht in vergadering bijeen. Het werk van de synode stond vrijwel geheel in het teken van de behandeling van de rapporten, die de deputaatschappen en commissies hadden uitgebracht. Tijdens de septemberzittingen was daarmee reeds een begin gemaakt. Toen de afgevaardigden in de avond van 14 oktober omstreeks negen uur huiswaarts gingen, was dat karwei geklaard. De vriendelijke aansporingen van de preses, ds. J.J. van Eckveld, aan het adres van de afgevaardigden om niet op alle details in te gaan, hadden vrucht afgeworpen.

De voorzitter opende de vervolgsynode op de gebruikelijke wijze. Hij mediteerde daarbij over Johannes 17:11 (midden): 'Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt'. Het werk in de binnenkamer ligt zo teer. Daar zeggen we tegen de Heere wat we niet tegen mensen zeggen. In Johannes 17 ontvangen we een blik in de binnenkamer van de Heere Jezus. Hoe teer spreekt Hij hier de Vader aan: Heilige Vader. Dat kon Hij zeggen als de Zoon. Zo kan een kind van God het nooit zeggen. Hij laat Zijn discipelen en ons –twee duizend jaar later– weten wat Hij vraagt: Bewaar ze in Uw Naam. Zijn strijdende kerk heeft bewaring nodig. Machtige vijanden vallen aan. Geweld en list zijn de wapens die de satan hanteert. Daar hoort ook de innerlijke uitholling bij, die zichtbaar wordt in de gemeenten en in de gezinnen. De kerk is niet in staat om in eigen kracht één ogenblik staande te blijven. Toch blijft ze staande. Waarom? De Vader hoort altijd het gebed van de grote Hogepriester: Bewaar ze in Uw Naam.

De Gereformeerde Gemeenten vormen maar een stukje van Gods zichtbare kerk op aarde. Als Christus hier spreekt gaat het om de Kerk met een hoofdletter, die Hij kocht met Zijn bloed en leidt door Zijn Geest. Als Hij de Vader aanroep, heeft Hij twee machtige pleitgronden. De eerste is Gods Naam, die verbonden is met de zaligheid van de Kerk. 'Heere, u kunt van uw volk nooit meer af'. De tweede is dat de Vader van eeuwigheid de Kerk aan de Zoon heeft gegeven. Hij legde die vanuit de diepte van Zijn welbehagen aan het hart van de Middelaar.

De kracht van de kerk ligt niet in ons vergaderen, maar in de bewaring door God. Een vergadering van de synode heeft een plaats in de orde van de kerk, maar de vastheid van Sion ligt daar niet. Die ligt ergens anders. Christus houdt nooit op met bidden, ook als Gods Kerk niet bidden kan. 'De Heere geve ons op onze vergadering uit Hem bediend te worden. Dan wordt ook het slot van de tekst bevestigd: 'Opdat zij een zijn gelijk als Wij'. Dan mag iets van deze eenheid bij ons vergaderen worden gezien.'

De Saambinder

Het rapport van het Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder, maakte melding van de voortgaande groei van het blad. In de verslagperiode steeg het aantal abonnees tot 18.641. Dat is een vermeerdering van 4%. Er was veel waardering bij de synode voor het werk

foto: RD

van ons kerkelijk blad, dat door ds. Van Ekeveld werd samengevat in de drieslag: stichtend, informierend, opiniërend.

Ds. F. Mulder (Wageningen) en ds. G. Clements (Gouda) vroegen om een toelichting op de zinsnede uit het rapport, die vermeldde dat de elektronische archivering van ons blad nog niet is afgerond. Het deputaatschap richt zich daarbij met name op Digibron, een kenniscentrum van de gereformeerde gezindte. In dit archief zijn nu al circa zestien bladen opgenomen. Daarbij behoren alle jaargangen van "Daniel". Digibron kenmerkt zich door een streven naar optimale toegankelijkheid. De deputaten vroegen en kregen van de synode toestemming om verdere beslissingen op dit terrein te nemen. Het jaarcontract met de Stichting Reformatica zal mogelijk niet worden verlengd.

Ouderling E.J. Wiersma (Ridderkerk) stelde het advertentiebeleid aan de orde. Ds. G.J. van Aalst (Klaaswaal) gaf aan dat bij de acceptatie van advertenties steeds bepaalde normen worden gehanteerd. Het blijft echter een heel weerbarstige materie, omdat met name de randgevallen niet eenvoudig zijn.

Afscheid en welkom

De vergadering stond, bij monde van ds. Van Ekeveld, ook stil bij het feit dat ds. A. Moerkerken 23 jaar lang zich had ingezet voor ons kerkblad. Eind 2008 moest hij zijn taak als hoofdredacteur neerleggen in verband met zijn gezondheid. Zijn taak werd tijdelijk waargenomen door ds. G.J. van Aalst. Ds. Van Ekeveld dankte ds. Moerkerken hartelijk voor het vele werk dat hij had mogen verrichten. 'U hebt als hoofdredacteur zo veel jaren zo veel artikelen mogen schrijven. Soms was het dankbaar werk, soms ook zeer ondankbaar. Veel is er over u heen gekomen in deze taak. Hartelijk dank voor alles wat u hebt mogen doen'.

De preses stelde vervolgens de opvolging aan de orde. Hij riep de Generale Synode van 1987 in herinnering, waarop ds. Moerkerken als hoofdredacteur werd gekozen. Dat berustte op een bestaand besluit dat we ook nu zullen volgen. Bij de schriftelijke stemming werd ds. G.J. van Aalst met een ruime meerderheid tot hoofdredacteur gekozen. Hij aanvaardde deze benoeming en sprak de hoop uit, dat hij getrouwheid zou mogen ontvangen om het blad te mogen dienen. Hij herinnerde de vergadering aan

Zacharia 11, het hoofdstuk waaraan de naam De Saambinder is ontleend. Het gaat bij deze naam om veel meer dan het intermenselijke. De naam veronderstelt de samenbinding met het Fundament van de Kerk. Daaraan beoogt ons blad ook middellijkerwijs onder Gods zegen dienstbaar te zijn. De nieuwe hoofdredacteur herinnerde aan het feit dat aan De Saambinder de namen zijn verbonden van een aantal voorgangers. 'Ik ben géén ds. Kersten, géén ds. Moerkerken, maar ik hoop wel van harte op dezelfde grondslag te mogen dienen binnen mijn mogelijkheden'. Ds. Van Aalst vroeg de vergadering tenslotte om medewerking en om gebed. De synode stemde in met de benoeming van ds. C. Neele tot redacteur in de hoop dat hij dit werk, ondanks zijn ziekte, zou mogen blijven doen.

Punt buiten de agenda

De preses vroeg voor de morgenpauze nog de aandacht voor een punt, dat buiten de agenda viel. 'Een paar mannen van uitgeverij Den Hertog' hadden om enkele minuten tijd gevraagd. Deze uitgever had namelijk twee boeken uitgegeven van auteurs, die beiden als docent aan de Theologische School verbonden zijn. De boeken vormden de neerslag van de lessen. Aan ds. A. Moerkerken werd het eerste exemplaar uitgereikt van zijn pu-

blicatie *Zin en mening. Een bezinning op de uitleg van de Heilige Schrift*. De preses sprak zijn blijdschap uit dat de schrijver het werk had kunnen voltooien, ondanks de vertraging die was ontstaan door zijn kwetsbare gezondheid. Het boek gaat over de hermeneutiek, de uitleg van de Schrift. Schriftuitleg blijft altijd primair nodig.

Het tweede boek werd aangeboden aan ds. W. Silfhout, vakdocent kerkrecht. De titel van het boek luidt: *Gereformeerd kerkrecht in kort bestek. Toelichting op de Dordtse kerkorde*. De preses wees erop dat het omvangrijke werk van ds. K. de Gier over de DKO zijn volle waarde blijft behouden. De stof van twee kleinere publicaties van zijn hand keert in het boek van ds. Silfhout terug. Daarbij is veel aandacht gegeven aan nieuwe ontwikkelingen. Alleen al in eigen kring verschenen twee baanbrekende publicaties namelijk *In orde* en *In goede orde*. De daarin geboden doordiening van kerkrechtelijke vragen is ook in het nieuwe boek verwerkt. Dit punt buiten de agenda werd afgerond met de gewaardeerde mededeling dat de uitgever in de consistorie voor elk lid van de synode de beide boeken had gereed gelegd.
(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen

7

De Jakobs ladder

Gabriël en Zacharias

'En van hem werd gezien een engel des Heeren, staande ter rechter zijde van het altaar des reukoffers.'

Lukas 1:11

De profeet Zacharia was de laatste die (in gezichten) engelen had gezien en gehoord. Nadien waren meer dan vierhonderd jaar als een donkere nacht voorbijgegaan. Maar nú werd door de priester Zacharias een engel des Heeren gezien. God had Zijn hemelse gezant naar de tempel gezonden!

Is het niet opmerkelijk? Nergens lezen we in de Schrift dat dit eerder gebeur-

de. Wel waren op het voorhangsel de afbeeldingen van cherubijnen, evenals op het plafond van het heilige. Die afbeeldingen waren er altijd geweest - in de tabernakel, in de tempel van Salomo en ook in deze tempel.

Maar waarom werd juist nu voor het eerst een engel des Heeren naar de tempel gezonden? En waarom juist Gabriël? Omdat de boodschap die hij te verkondigen had zo buitengewoon en voortreffelijk was. Namelijk dat de volheid des tijds zeer nabij was. Binnen een jaar zou het woord vervuld worden: 'Zie, Ik zend Mijn engel, die voor Mijn aangezicht den weg bereiden zal; en snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere Dien gijlieden zoekt,

te weten de Engel des verbonds, aan Denwelken gij lust hebt; zie, Hij komt, zegt de HEERE der heirscharen' (Mal. 3:1).

De vromen van de oude dag hebben met vurig verlangen uitgezien naar de komst van de grote Koning. Steeds weer en steeds nauwkeuriger was de belofte van Zijn komst door de profeten herhaald. Ziet, uw Koning komt, de HEERE onze gerechtigheid! Die Man zal zijn als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed... Maar het was uiteindelijk stil geworden, zo benauwend lang stil. Gods overblijfsel scheen een prooi van al wat hoont en spot. Eens, lang geleden waren het de dagen van koning David. Nu waren het de dagen van Herodes, de koning van Judea... (Luk. 1:5).

*Zou de Heer' Zijn gunstgenoten,
Dacht ik, dan altoos verstoten?
Niet goedgunstig zijn voortaan?
Nimmer ons meer gadeslaan?
Zouden Zijn beloftenissen
Verder haar vervulling missen,
Vrucht'loos worden afgewacht,
Van geslachte tot geslacht?*

Maar dan, in die onmogelijkheid, zendt God de Vader één van Zijn voornaamste engelen naar de tempel, naar het heilige. Om bekend te maken dat de heerlijkheid van deze tempel spoedig groter zal zijn dan het huis dat Salomo gebouwd had (Hagg. 2:10).

Zacharias, dat is: de Heere gedenkt. Johannes, dat is: God is genadig. Immanuël, dat is: God met ons!

Zie Gabriël staan, dezelfde die honderden jaren geleden tot Daniël kwam, want de engelen verouderen niet; zij hebben het eeuwige leven. Achter hem is het voorhangsel met de ingeweven cherubijnen. Dat zijn slechts afbeeldingen, maar Gabriël is werkelijkheid. Het zal niet lang meer duren of de schaduwdienst is ten einde! Eenmaal zal het voorhangsel in tweeën scheuren, van boven tot beneden. Niet omdat Gabriël is gekomen in de tempel, maar omdat God Zijn Zoon in de wereld zal zenden. Sion zal door recht verlost worden!

Ja, Gabriël is een verkondiger van goede boodschap, waarom hij aan de rechterzijde van het reukoffertaar staat. Een goede boodschap voor Zacharias persoonlijk. Maar ook voor het gehele volk dat -naar de aard van de oude bedeling- in het heilige door de priester vertegenwoordigd wordt. In hem komt de boodschap tot heel

Israël. O, Zacharias, is hetgeen u ziet niet genoeg om uw mond te vervullen met een heilig lachen? Vrede zij u!

Zacharias hem ziende

De engel verschijnt aan Zacharias van het ene ogenblik op het andere, zodat hij door de priester opeens wordt gezien. Had Gabriël vleugels? Werd hij omgeven door blinkend licht of droeg hij een blinkend kleed? Zulke dingen worden wel vaak beweerd, maar we lezen er niets van. Eerder moeten we denken aan Gabriël in mansgedaante, als een man. Maar dan wel met de majesteit van een engel des Heeren. Zoals Rutherford schreef: 'Er is meer van de hemel en meer van God in de engelen, dan in enig ander schepsel. Zondige mensen zijn op hun verschijning met vreeze bevangen; zij zijn van een uitnemender land dan de aarde is'.

Het is dan ook niet te verwonderen dat Zacharias ontroerde. Het plotse-linge, het majesteitelijke, hier in het heilige - hij schrikt hevig en is dadelijk overmand door vrees. Bevend kijkt hij

**Alleen in de beloofde
Messias had hij een bestaan
voor God. Door genade
leefde hij van genade.**

naar de engel. Hij begrijpt: God zond deze gezant tot hem. Maar waarom? Waarom juist hier in het heilige en op deze dag dat hij het reukoffer mag brengen? Zacharias was een sieraad in Gods kerk, een leesbare brief van Christus te midden van zijn geslacht (vs. 6). In eigen oog was hij echter een zondig mensenkind die niet hoog van zichzelf opgaf. Het was voor hem werkelijkheid geworden dat zijn beste werken en allerheiligste verrichtingen, onvolkomen en met zonden bevlekt zijn. Alleen in de beloofde Messias had hij een bestaan voor God. Door genade leefde hij van genade.

Het was voor hem een wonder dat hij door het lot was aangewezen, dit uur was wel het meest indrukwekkende van zijn ambtelijke dienst, en zie... Was deze engel gekomen om hem te bestraffen, hem weg te zenden uit deze heilige plaats? De engelen worden tot dienst uitgezonden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen. Maar er is blijkbaar genade nodig om te geloven dat ik daar bij hoor.

Gabriël stelt de priester gerust: *Vrees niet* - dat is: mijn komst is met vrede. *Zacharias*, dat is: ik noem uw bij uw naam, ik weet wie u bent; *de Heere gedenkt*, u ten goede. Alsof de engel zei: 'U bent vandaag ambtelijk bevoorrecht, maar wat ik u te boodschappen heb, zal uw kindschap bevestigen'. En dat is veel groter. Wat kan een kind des Heeren met bange vrees bezet zijn dat zijn werk niet in der waarheid is, dat ze het maar gelezen of van een ander gehoord hebben, het gestolen hebben (want arglistig is het hart); dat het weer overgaat, dat ze de rechte liefde niet bezitten, in verdrukking zullen bezwijken, dat ze hemelzoekers en geen Godzoekers zijn, dat ze Christus beminnen om bijoogmerken, enz. O, hoe dikwijls lezen we niet in Gods Woord dat Hij Zijn kinderen toeroept: *Vrees niet!* En ook in onze dagen is het voor zulke bestreden en bevende zielen een wonder als zij in de weg van de prediking mogen horen: *Vrees niet*, want Ik ben met u! Dan gaat de inwendige storm liggen en komt er grote stilte, net als bij Zacharias.

Het goede dat Gabriël verkondigt is vijf verzen lang (vs. 13-17). Zacharias' gebed -dat ene, dat bepaalde- is verhoord. Elizabet zal hem een zoon baren die hij Johannes moet noemen. Deze zal groot zijn voor de Heere. De wegbereider die voor de Koning uit zal gaan in de geest en de kracht van Elia.

Ongetwijfeld heeft Zacharias de woorden die Gabriël aanhaalt uit Maleachi's profetie herkend. Dat woord zal in zijn zoon Johannes vervuld worden - God is genadig!

Wat is Zacharias' antwoord? Wel, hij zal de Naam des Heeren prijzen in Zijn heiligdom en juichen: 'Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeggebracht Zijnen volke' (Luk. 1:68). Maar hij zegt: 'Waarbij zal ik dat weten?'

We zouden denken dat er niets verkeerdt kon gaan. Een engel des Heeren gezonden tot een priester en kind des Heeren. Twee dienstknechten die gewillig en volvaardig doen wat God hen opgedragen heeft. Samen in de tempel, in het heilige dat vervuld is met de lieflijke geur van het reukoffer. Al wat gezien en gehoord wordt is één en al evangelie, kostelijk, wonderlijk en vol. Waar is op aarde een huis Gods meer dan hier? Gabriël en Zacharias - dat moet wel goed gaan. Er zal enkel reinheid zijn. Als nu Jakob zijn stenen hoofdpeluw heeft opgericht en gezalfd, hoeveel te meer zal dan... Maar wat blijkt? Al wordt een kind van

God als het ware ondergedompeld in evangelie en heiligheid, al verkeert hij op een plaats die een poort des hemels is, nochtans blijkt hoe verdorven hij is, tenzij genade *in* hem heerst.

Zacharias is niet vatbaar voor de boodschap des heils, integendeel. Zijn vraag is een ontzettende ongehoorzaam. Alsof het volstrekt ongeloflijk was wat de engel gesproken had. Alsof God niet wist dat hij oud was en zijn vrouw ver op haar dagen gekomen. Het ongeloof beledigt God, houdt Hem verdacht in Zijn almacht, waarheid, genade en barmhartigheid, ja in alles. Het bedingt, meet de bezwaren breed uit, breekt de benen en doet zinken in diepe wateren.

Maar, kunt u boven Zacharias uitkomen? Of moet u zeggen: zoals die priester in het heilige was, zo zit ik in de kerk. O, al kwam er een engel uit de hemel... Is het u tot smart of is het helaas alles nog houdbaar ook? Het is genade als het beweend mag worden als een doodschuldige voor Gods aangezicht. Al smekende of Hij geloof wil geven en verbreken wat in eigen kracht nooit verbroken kan worden.

Ik ben Gabriël

Gabriël striemt in heilige verontwaardiging Zacharias' ongeloof. Toen de priester de naam van de engel hoor-

de, heeft hij onmiddellijk aan Daniël gedacht, die zeer gewenste man. Maar hij, Zacharias? Hij heeft het evangelie, gebracht door deze gezant die voor God staat, niet geloofd. En nu? Wél zal hij negen maanden niet kunnen spreken, was hij denkkelijk ook doofstom (Luk. 1:62), maar werd niet verworpen. De waarheid Gods zou voortgaan, ondanks hem. O, dat welbehagen des Heeren! Het was een Vaderlijke kastijding, Zacharias werd getuchtigd met mate. Diepe schaamte en zelfverfoeiing heeft zijn ziel vervuld. Maar ook heeft Zacharias toen zijn tong werd losgemaakt, gezongen zoals hij nog nooit gezongen had. Gode tot eer!

*Lof zij den God van Israël,
Den Heer', Die aan Zijn erfvolk dacht,
En, door Zijn liefderijk bestel,
Verlossing heeft teweeggebracht;
Een hoorn des heils heeft opgericht;
't Geen Davids huis was toegezegd,
Dat wil Hij ons nu schenken.
Gelijk Gods trouw, van 's aardrijks
ochtendstond,
Door der profeten wijzen mond,
Zich hiertoe aan de vaderen verbond.*

(wordt vervolgd)

Genemuiden,

ds. C. Hogchem

deren. In het laatste hoofdstuk gaat het over het herstel van echte eerbied, vanuit de vreze Gods. Een citaat uit hoofdstuk 4 is karakteristiek voor het boek: 'Ken je iets van die stille, eerbiedige verwondering als je in de kerk zit en het Woord je hart raakt? Gods kinderen weten daarvan.'

Beide auteurs hebben veel ervaring met jeugdwerk en de omgang met jongeren. Dat blijkt duidelijk uit de manier van schrijven: helder, persoonlijk gericht, met veel voorbeelden. Het boekje is daardoor óók geschikt voor jongeren die zich aan de rand van de kerk bevinden.

Verwarrend is soms wel het gebruik van 'ik': wie van de twee schrijvers is aan het woord? Verder was het goed geweest voor sommige, moeilijkere woorden – zoals 'feilloos' en 'metafoor' – een eenvoudiger synoniem te gebruiken.

Verschillende kerkenraden hebben het boekje inmiddels aan alle catechisanten cadeau gedaan. Een goed voorbeeld, dat navolging verdient – bijvoorbeeld aan het eind van het catechisatie-seizoen of tijdens een speciale catechisatie-avond over 'eerbied'.

Alblasserdam, Sandor van Leeuwen

**Herman Witsius, "Vredelievende
aanmerkingen", ingeleid door
drs. J. van den Akker;
Uitg. De Roo, Zwijndrecht, 2010;
ISBN 9789087180119;
424 blz.; € 55,-.**

In 1696 verscheen een belangrijk boek van de Utrechtse hoogleraar Herman Witsius (1636-1708). Zijn hulp werd ingeroepen in de strijd in de Engelse kerk tussen antinomianen en neonomianen. Witsius schreef daartoe in het Latijn zijn "Overwegingen ten behoeve van de vrede". De naam zegt het al: hij probeerde door middel van zijn boek de strijdende partijen bij elkaar te krijgen. Witsius probeerde daartoe misverstanden op te helderen en te zoeken naar wat de partijen aan elkaar verbond.

Enige tijd geleden verscheen een nieuwe Nederlandse vertaling van het boek van Witsius, voorzien van een uitvoerige voorrede van drs. G.A. van den Brink. Daarin voerde Van den Brink een pleidooi voor een geloofsbeleving waarin de *daad* van het geloof een grote, beslissende plaats krijgt. We schreven toen in De Saambinder dat Van den Brink het boek van Witsius naar zichzelf heeft toegelezen om zijn eigen (naar onze overtuiging gevaarlijke) mening te onderbouwen. Het aardige is dat inmiddels ook de eerste Nederlandse vertaling van het boek van Witsius opnieuw is verschenen. Deze

BOEKENNIEUWS

"Met eerbied vervuld", door J.H. Mauritz en W. Visser; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 90 336 0850 6; 95 blz.; € 8,95.

'Jongeren zijn niet eerbiedig', vinden veel ouderen. Ruim vier decennia terug – tijdens de rellen in 1966 – hield de toenmalige burgemeester van Amsterdam een toespraak, waarin hij zei: 'Onze jeugd heeft tegenwoordig een sterke hang naar luxe, heeft slechte manieren, minachting voor het gezag en geen eerbied voor ouderen. Jonge mensen staan niet meer op als een oudere de kamer binnenkomt. Zij spreken hun ouders tegen, houden niet hun mond in gezelschap en tiranniseren hun leraren.'

Veel ouderen zullen instemmend hebben geknikt, waarna de burgemeester vertelde dat zijn uitspraak een citaat was van een filosoof uit de vijfde eeuw voor Christus. Jongeren lijken dus niet veel veranderd – en ouderen ook niet.

Toch is er wel een verandering als het gaat over eerbied voor God, voor Zijn Woord. Het is voor jongeren anno 2010 minder vanzelfsprekend dat God bestaat. En het is evenmin vanzelfsprekend dat de Bijbel het boek van God is.

Het is daarom goed dat J.H. Mauritz en W. Visser in het boekje "Met eerbied vervuld" aandacht geven aan 'eerbied'. In acht hoofdstukken wordt stilgestaan bij onder andere: eerbied voor God, voor Zijn Woord, de kerk, ouders, jezelf en an-

vertaling verscheen in 1754, dus ruim een halve eeuw na verschijning van de Latijnse uitgave en was voorzien van een lange voorrede van de Amsterdamse predikant Wilhelmus Peiffers. Peiffers had een duidelijk doel met de heruitgave van Witsius' werk; het diende namelijk 'tot bevordering van vrede onder de tegenwoordige verschillen; maar inzonderheid tot verwakking van de verflauwde ijver in het overdenken van Gods Woord, zelfs bij vele vromen'.

Een nobel doel, zo zouden we zeggen. Tegelijkertijd lijkt het er veel op dat Peiffers het boek van Witsius heeft uitgegeven als tegenhanger van het "Examen van het ontwerp van tolerantie" van Comrie en Holtius. Voor Peiffers was dit tweetal al te scherp in de verdediging van de zuivere leer. Maar Comrie en Holtius voelden zich juist gedrongen het "Examen" uit te geven met het oog op het grote verval van de leer in de kerk in Nederland. Ging het in de dagen van Comrie en Holtius alleen over 'liggingsverschillen', zoals het wel heet? Had het tweetal een te strijdvast karakter? Waren ze te scherp omtrent middelmatige zaken? Of ging het om wezenlijke zaken? Ons antwoord is toch: Ja, het ging over wezenlijke zaken. De geschiedenis heeft laten zien dat de kerk in de achttiende eeuw inderdaad in diep verval raakte.

De uitgave van Peiffers is nu in reprint uitgegeven, met opnieuw een uitvoerige voorrede, nu van de hand van drs. J. van den Akker, PKN-predikant in Zoetermeer. Daarin trekt hij de lijnen door van de Engelse kerkgeschiedenis, via Witsius naar Peiffers en zijn tijdgenoten. Dat maakt deze uitgave ondertussen heel interessant voor historisch onderzoek. We zien hoe een boek van Witsius door de ogen van Peiffers is gezien en hoe het boek met de voorrede in onze tijd wordt uitgelegd, eerst door Van den Brink, nu door Van den Akker, elk met hun eigen achtergrond en theologische keuzes. Het is jammer dat Van den Akker tamelijk negatief over Comrie schrijft. Hij lijkt hem niet echt te verstaan.

Ondertussen gaat het boek van Witsius over zeer belangrijke onderwerpen, zoals de Borgstelling van Christus en de plaats van het geloof in de rechtvaardigmaking. Het blijft een gevaar om een boek over zulke wezenlijke onderwerpen eigenlijk alleen te lezen met het oog op dogmatische discussies. We kunnen overall een menig op de beleving. Wat dat betreft is het tweede doel dat Peiffers noemt -verwakking van de verflauwde ijver in het overdenken van Gods Woord- blijvend actueel.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Bodegraven:

ds. A.T. Vergunst te Carterton (N-Z);

Te Borssele:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Clifton (U.S.A.);

ds. C. Vogelaar te Zwolle;

Te Groningen:

ds. W. Visscher te Amersfoort;

Te Leiderdorp:

ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;

Te Oostkapelle: ds. P. van Ruitenburg

te Chilliwack (Canada);

Te Opheusden: ds. A.H. Verhoef

te St. Catharines (Canada);

Te Ridderkerk-Slikkerveer:

ds. M. Joosse te Hendrik Ido Ambacht;

Te Vlaardingeng:

ds. D. de Wit te Rijssen-West.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE GENEMUIDEN

Zaterdag 11 december zal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Genemuiden een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden.

In deze dienst, die om 14.30 uur begint, hoopt voor te gaan: ds. C. Hogchem.

Iedereen is van harte welkom

■ ZORGEN PREDIKANTSWEDUWE

Mevr. D. van Stuijvenberg-Vos is op zondagmorgen 21 november in haar appartement te Zelhem gevallen. Daarbij heeft ze haar heup gebroken. Dezelfde dag is ze geopereerd in het ziekenhuis te Doetinchem. Gelukkig mocht alles voorspoedig verlopen en mag zij nu weer thuis zijn. De Heere heeft nog willen zorgen voor de 84-jarige weduwe van onze oud-predikant. Ook blijkt Zijn zorg hieruit dat deze moeder nog nooit in een ziekenhuis opgenomen was geweest. De Heere moge die zorg ook in het toekomstige schenken. Dan komt Hij aan Zijn eer. Hij gedenke haar met degenen die haar lief zijn.

ds. C. Neele

■ VERSLAG VERGADERING

CLASSIS GOUDA 22 OKT. 2010

TE ZOETERMEER

Namens de roepende kerk van Delft opent ds. W. Harinck de vergadering. Hij laat zingen Ps. 89:1, leest Matth. 16:13 tot 20 en gaat voor in gebed.

De tijdelijke voorzitter heet de afgevaardigden en de belangstellenden hartelijk welkom; in het bijzonder ds. G.W.S. Mulder die voor het eerst in ons midden is. Ook ds. H. Paul, emeritus predikant heet hij welkom.

Hij memoreert enkele gebeurtenissen uit de gemeenten.

Benthuizen: op 15 april 2010 is overleden dhr. C. Bregman in de leeftijd van 87 jaar. Hij mocht de gemeente dienen als diaken van 1962 tot 1965.

Boskoop: op 3 juni 2010 is oud-diaken D.W. Windhorst overleden. Hij diende van 1971 tot 1975. Oud-ouderling G.S. Zekveld heeft op 28 juni 2010 een koninklijke onderscheiding ontvangen t.g.v. zijn afscheid als ouderling. Deze onderscheiding is hem toegekend i.v.m. zijn werkzaamheden gedurende 34 jaar als ouderling in gemeente Boskoop en zijn deelname aan het bestuur van de reformatorische basisschool "Eben Haëzer" te Boskoop gedurende 16 jaar.

De tijdelijke voorzitter feliciteert hem hiermee en zegt het een voorrecht te vinden dat kerkelijk en aanverwant bestuurlijk werk op deze wijze door onze overheid nog wordt gewaardeerd.

Zoetermeer: op 10 oktober 2010 is overleden de oud-ambtsdrager A. Mons. Hij diende de gemeente van 's Gravenhage-Zuid van 1962 tot 1968 als diaken en van 1968 tot 1972 als ouderling. In Zoetermeer diende hij als diaken van 1976 tot 1987 en als ouderling van 1987 tot 1996.

Wij zien dat alle vlees is als gras. Dit geldt ook voor ambtsdragers. De Heere gedenke de nagelaten betrekkingen.

De tijdelijke voorzitter spreekt een openingswoord uit n.a.v. Matth. 16:18, middelste gedeelte: waarop de Heere Zijn Kerk bouwt.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. A.B. van der Heiden, assessoren: ds. W. Harinck en ds. J. van Rijswijk, quaestor: oud. G.M. van Winkelen en scriba: oud. J. Bloemendaal.

Ingekomen stukken:

- Jaarverslag 2009/2010 van de Commissie aangepaste catechisatie van de classis Gouda. De classis heeft met instemming kennisgenomen van het werk dat de commissie weer verricht heeft. Zowel de commissie als ouderling Vos wordt namens de classis hartelijk dankzegd voor dit mooie werk.
- Brief van de classis Amsterdam d.d. 4 oktober 2010 waarin hulp wordt gevraagd voor een aantal gemeenten in die classis. Het gaat met name om de gemeente Lisse en de omliggende gemeenten. De gevraagde hulp wordt toegezegd. Ds. Driessen verricht al hulp. Ook ds. G.W.S. Mulder is hiertoe bereid, evenals de andere classispredikanten. Het gaat hierbij niet om een hulpconsulentschap maar om bij te springen wanneer het nodig is.

De voorzitter deelt mee dat ouderling A.G. Bregman herstellende is van een zeer ernstige ziekte. Er wordt ook gewezen op de genade die de Heere broeder Bregman in deze weg heeft willen verlenen.

De voortgangs- en eindrapportage Commissie Stolwijk wordt in comité besproken. Ds. Van Rijswijk, consulent van de gemeente, uit zijn waardering voor het werk dat de commissie heeft gedaan. De preses wijst op de rust die hij de gemeente en de kerkenraad van Stolwijk toewenst, zodat het werk voortgang mag hebben en benadrukt dat wij in dit alles het welzijn van de gemeente van Stolwijk op het oog moeten hebben. Waar liefde woont, gebiedt de Heere de zegen. Vervolgens wordt de commissie opgeheven onder dankzegging voor het verrichte werk.

Een gemeente verzoekt een classicaal overleg in te stellen voor de gemeenten binnen de classis die een website heb-

ben, dan wel overwegen deze te ontwikkelen.

Dit punt is ontstaan tijdens een bespreking in de redactievergadering van de kerkbode van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Benthuizen, Boskoop, Gouda, 's Gravenhage, Scheveningen en Zoetermeer.

Doel van dit overleg is: kennismaken van de plaatselijke ontwikkelingen en van elkaar leren van de vragen die het hebben en onderhouden van een website voor een plaatselijke kerkelijke gemeente met zich meebrengt.

De wenselijkheid werd gevoeld om een overleg te hebben met die gemeenten die een eigen website hebben of zullen gaan krijgen. Vooral ook omdat allerlei informatie steeds meer digitaal verspreid gaat worden. Bovendien lopen de gemeenten die een eigen website hebben tegen allerlei nieuwe vragen aan. Het is nuttig daarover met elkaar van gedachten te wisselen.

In zijn algemeenheid ondersteunt de classis het voorgestelde overleg. Binnen de kring van onze gemeenten is ons geen platform met dit doel bekend. Op de vraag van een gemeente wordt geantwoord, dat dit overleg een platform van gemeenten binnen de classis is. De classis zelf draagt hierin geen verantwoordelijkheid.

Er wordt een samenroeper aangewezen om dit overleg bij elkaar te roepen.

Bij toerbeurt zal de gemeente van Gouda de volgende vergadering bijeenroepen, die gehouden zal worden op 4 februari 2011.

Ouderling S. de Vree van de roepende kerk Delft eindigt op verzoek van de preses de vergadering. Hij laat zingen Ps. 133: 1 en 3 en eindigt met dankgebed.

J. Bloemendaal, scriba

2. M.m.v. gemengd Eskolkoor uit Houten, jeugdkoor De Regenboog en gemengd koor Deo Favente uit Bodegraven en enkele instrumentalisten. Collecte t.b.v. orgelfonds Bethelkerk.

Enkhuizen

Kerstzangavond op **vrijdag 17 december**, aanvang: 20.00 uur, in de Ontmoetingskerk te Enkhuizen, Klopperstraat 12, m.m.v. gemengd koor "Cantate Deo" uit Urk en het gemengd koor "Soli Deo Gloria" uit Enkhuizen. Ook voor de kinderen is er gelegenheid enkele liederen mee te zingen. Collecte t.b.v. onkostenbestrijding.

Krabbendijke

Kerstzangavond op **vrijdag 24 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Hervormde Kerk te Krabbendijke. M.m.v. mannenkoor "Ethan" uit Yerseke en jeugdkoor "Hananja" uit Tholen. Leiding: ouderling J.A. Blik. Collecte t.b.v. Helpende Handen.

Loenen a/d Vecht

Kerstzangavond op **zaterdag 18 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Oude Kerk te Loenen a/d Vecht. M.m.v. jongerenkoor "Con Forza" (Poederloijen), gemengd koor "De Lofstem" (Lisse), gemengd koor "Al-táscheth" (Hilversum) en enkele instrumentalisten. Collecte t.b.v. jeugdbondactie "Wordt vervolgd".

Tilburg

Kerstsamenzangavond op **zaterdag 11 december** in Inloopcentrum Het Kruispunt, Offenbachstraat 105, Tilburg-Noord. M.m.v. gemengd koor "Opent uwe mond". Algehele leiding: ev. H.J. van de Boogaart. Collecte t.b.v. het evangelisatiewerk in Tilburg. Aanvang 19.30 uur.

Veen

Kerstzangavond (met samenzang) op **zaterdag 11 december**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Veen, Mussentiend 10. Met medewerking van o.a. het gemengd koor "Comt nu met Sangh" uit Veen., organist Christian Boogaard. Opening en meditatie door ds. P. Melis. Collecte t.b.v. Theologische School Geref. Gemeenten.

Veenendaal

Kerstzangavond op **zaterdag 18 december**, aanvang: 19.30 uur. in de Adventkerk, Vijftien Morgen 51 in Veenendaal. M.m.v. gemengd koor "Met hart en stem", jeugdkoor en tienerkoor "De kleine harp", instrumentaal ensemble "Con Passione", Bert Roest, orgel en Gerard Harbers, piano. Opening en meditatie door ouderling Van Doleweerd.

BERICHTEN

■ ZANGAVONDEN

Amsterdam

Kerstzangavond in de Jordaan op **donderdag 23 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Noorderkerk te Amsterdam, Noordermarkt 48. M.m.v. Ridderkerks mannenkoor, mannenkoor "David" uit Lisse en muziekensemble. Meditatie door

evangelist J. Krijgsman. Collecte t.b.v. het evangelisatiewerk in Amsterdam (evangelisatiepost "Bij Simon de Looier").

Bodegraven

Adventszangavond op **vrijdag 10 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Bethelkerk te Bodegraven, Dronensingel

Werkendam

Kerstzangavond op **zaterdag 18 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47. M.m.v. jeugdkoor 'Asaf' en jongerenkoor 'Cantilena', organist: Anton de Raad, gemengd koor 'Sjier Hasjiriem' en organist Jan van der Hel. Leiding: ds. M. Karens. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijzondere Noden.

Yerseke

Kerstzangavond op **zaterdag 18 december**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Yerseke. M.m.v. mannenkoor "Ethan", gemengd koor "Yerseke" en jeugdkoor "David" uit Yerseke. Leiding: ds. C. van Krimpen.

Zeist

Kerstzangavond op **zaterdag 18 december** in de Rehobothkerk te Zeist, Joubertlaan 5 (hoek Bergweg). M.m.v. gemengd koor "Sursum Corda", kleinkoor "Con Amore", jeugdkoor "de Rehobothzangers" en een muzikaal ensemble. Organist Ad Blonk en pianist Frans v.d. Lagemaat. Opening en meditatie door ds. J.J. van Eckveld. Collecte t.b.v. de plaatselijke evangelisatie.

Zwijndrecht

Kerstzangavond op **zaterdag 18 december**, aanvang: 20.00 uur, in de Oude Kerk te Zwijndrecht. M.m.v. mannenkoor Groot Rotterdam, organist Jaap Boer en het Ensemble Scherzando uit Dordrecht. Spreker: dhr. W.A. den Hertog over 'Evangelisatie onder gevangenen'.

■ KERSTMIDDAG CLUB 'MEFIBOSETH' TE WERKENDAM

Kerstmiddag van de club "Mefiboseth" op **zaterdag 18 december**, aanvang: 14.30 uur, in de 'Bethelkerk' te Werkendam, Sigmondstraat 47. Vertelling door ds. M. Karens over 'Ere zij God' (n.a.v. Lukas 2). De middag zal verder gevuld worden met zingen en opzeggen van teksten door onze clubleden en catechisanten. Iedereen is van harte welkom!

■ VOORTGANG NOODHULP VOOR PAKISTAN

Het deputaatschap Bijzondere Noden heeft enkele maanden geleden een oproep gedaan om een bijdrage te geven voor noodhulp voor Pakistan. Tot nu toe mocht het deputaatschap voor deze noodhulp ongeveer € 1,1 miljoen ontvangen. Heel veel gemeenten hebben hiervoor een collecte gehouden of een gift geschonken, maar ook een groot aantal particulieren en gemeenten buiten ons kerkverband. Van de Oud Gereformeerde Gemeenten hebben we

€ 135.000,- ontvangen en van het Disaster Fund van onze zuster gemeenten in Amerika en Canada \$ 29.860,-. Na de Heere hartelijk dank voor deze grote of fervaardigheid.

Het eerste noodhulpproject, via de Church of Pakistan, is inmiddels afgerond. In de maanden augustus tot en met oktober hebben ruim 10.000 mensen in de SWAT-vallei via dit programma medische zorg gekregen. Dit project is nu verlengd met zes maanden, omdat door de overstroming het treffen van de medische voorzieningen enigszins bemoeilijkt wordt. Vrijdag 26 november jl. heeft het deputaatschap twee projecten goedgekeurd voor wederopbouw in de zwaar getroffen Punjab provincie. Het eerste project wordt uitgevoerd door de Presbyteriaanse kerk van Pakistan. Dit project is gericht op het herstellen van de

inkomensvoorzieningen van 540 families door het verstrekken van een kleine vee-stapel, verbetering van sanitaire voorzieningen, goed drinkwater en trainingen om de opbrengsten te verbeteren.

Het tweede project in de Punjab wordt uitgevoerd door de Church of Pakistan en betreft de bouw van 58 huizen, waaronder 18 huizen voor christelijke families. Van de ontvangen gelden is inmiddels ruim € 500.000,- toegekend aan projecten. Naar verwachting volgen er in de loop van 2011 nog verschillende aanvragen voor herstelprogramma's in andere delen van Pakistan. De Heere mocht er Zijn onmisbare zegen aan willen verbinden, opdat ook uit deze ramp Zijn eer verhoogd en zondaren tot bekering gebracht mogen worden.

L. van der Maas, algemeen secretaris

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 12 DECEMBER 2010

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Alblasersdam 9.30 leesdienst en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J. Karels en 18.00 uur ds. Schot; Arnhem 15.00 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Driessen en 19.00 uur ds. Van Rijswijk; Bodegraven 18.45 uur ds. Visscher; Boskoop 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Siilfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 18.00 uur ds. J. Karels; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. De Wit; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 uur ds. F. Mulder en 19.00 uur ds. Van Gelder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.15 uur ds. Kattenberg; Enkhuisen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enter 17.00 uur ds. Boeder; Ermelo 14.30

uur ds. Van Manen; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 uur ds. Van Aalst; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Moerkerken en 16.30 uur ds. Paul; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 15.00 uur ds. Tuinier; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.30 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Herkingen 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Maljaars; Hilversum 16.00 uur ds. Hakvoort; Hoofddorp 16.00 uur stud. Visser; Hoogeveen 15.00 uur ds. Vogelaar; Hoogvliet 16.30 uur ds. Driessen; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Verweij; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. Baan; Krabbendijke 14.00 uur ds. Meeuse; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruinigen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 uur ds. Van Gelder; Leiderdorp 10.00 en 15.30

uur stud. Huijser; Lelystad 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.00 uur ds. Verweij; Meeuwen 14.30 uur ds. Karens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.), 14.30 en 18.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Mijdrecht 10.00 en 19.00 uur stud. Visser; Moerkapelle 9.30 (H.A.) en 18.30 uur (doventolk) ds. W. Harinck; Naaldwijk 18.30 uur stud. Huijser; Nieuw Beijerland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. Kleppe; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 18.30 uur ds. C. Harinck; Opperdoes 19.00 uur ds. Heijkamp; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Poortugaal 19.00 uur ds. P. Mulder; Poortvliet 14.30 uur ds. Maljaars; Puttershoek 15.30 uur ds. Van Aalst; Ridderkerk 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur (H.D.) ds. Goverdingen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. Pater; Rotterdam-Centrum 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. De Leeuw; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 en 15.30 uur stud. Baaijens; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 en 19.15 uur ds. W.J. Karels; Soest 15.00 uur ds. Labe; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. Melis; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. Bakker; Terwolde-De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labe; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. De Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.30 uur ds. Verschuure; Vlaardingen 10.00 uur ds. Paul en 18.30 uur stud. Baaijens; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds. Moens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. Hakvoort; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. Boogaard en 14.00 uur ds. Van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckevelde; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur

leesdienst; Zwijndrecht 15.00 uur ds. Van Gelder; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 14 DECEMBER 2010

Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Elspeet 19.30 uur ds. Van Manen; Hoofddorp 19.45 uur ds. Baan; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Van Krimpen; Opheusden 19.30 uur ds. Silfhout; Oude Tonge 19.30 uur ds. Van Dieren; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. Hakvoort; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. Boeder (huw.bev.); Urk 19.30 uur ds. Van Belzen; Westzaan 19.30 uur ds. Mondria.

■ WOENSDAG 15 DECEMBER 2010

Aalburg 19.30 uur ds. Van Aalst; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Dinteloord 19.30 uur ds. De Wit; Herkingen 19.30 uur ds. Vermeij; Kamperland 19.30 uur ds. Meeuse; Meeuwen 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Van der Net; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Van Belzen; Soest 19.30 uur ds. De Leeuw; Veen 19.30 uur ds. Melis; Zeist 19.30 uur ds. Van Eckevelde.

■ DONDERDAG 16 DECEMBER 2010

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Schot; Apeldoorn 19.30 uur ds. Verweij; Beekbergen 19.30 uur ds. Van Dieren; Borssele 19.30 uur ds. De Heer; Boskoop 19.30 uur ds. L. Blok; Ermelo 19.30 uur ds. Vogelaar; Genemuiden 19.30 uur ds. Hogchem; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. Van Eckevelde; Uddel 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ VRIJDAG 17 DECEMBER 2010

Poortvliet 14.00 uur ds. Gunst (huw.bev.); Ridderkerk 14.30 uur ds. De Leeuw (huw.bev.); Yerseke 14.00 uur ds. Van Krimpen (huw.bev.).

■ EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-16.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70.

Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Steu het evangelisatiewerk door uw gift en belangstelling. Breng eens een bezoek aan onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom! Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.

Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u.

Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornse laan 228, Den Haag.

Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; donderdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

*Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht
gaan in vrede naar Uw woord;*

Lukas 2 vers 29

Diep bedroefd delen wij u mede dat de HEERE tot Zich heeft genomen
mijn innig geliefde man, onze zorgzame vader en opa

Ds. Arie Bac

in de leeftijd van 70 jaar.

D.E. Bac - van der Spek
Bodegraven: Arie en Wilma Bac
*Arie, Diederick, Jaco, Marieke,
Dineke, Daan, Gerwin, Corinda*
Bodegraven: Jaap en Petra Bac
Maurits, Joas
Moerkapelle: Don en Elma Bac
*Daniël, Tineke, Ard-Jan,
Jonathan, Elize*
Bodegraven: Peter en Margreet Bac
Anne, Thirze, Lois, Sara

Moerkapelle, 4 december 2010
Zorgcentrum Beth-San
Kerkplein 1

Correspondentieadres:
Mw. D.E. Bac - van der Spek
Moerdijkhof 9
2751 EN Moerkapelle

De begrafenis heeft plaatsgevonden op woensdag 8 december op de
begraafplaats Westhage aan de Akkerweg 84 te Moerkapelle.

**BOEDER
HERENMODE**

- businesskostuums
- ambtskleding
- trouwkostuums
- gelegenhedskleding
- rouwkleding

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zelst
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Te Huur in
buitengebied **Barneveld**
Kamer & een bovenverdieping
met 2 sl.kamers & schuurtje
+ woonkamer & keuken.
Tel. 0342 49 32 88

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

AVONDMAAL-SERVIEZEN
Uit voorraad of naar tekening.
Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Orgelbouw Advies Commissie
een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

VOGG
Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

MAAK UW SERIE COMPLEET!

**Zijn daân getoond
en trouw'lijk hen geleid**

100 jaar Gereformeerde Gemeenten, 1907-2007

Bent u reeds in het bezit van deel 1 van dit unieke lees- en
kijkboek over de Gereformeerde Gemeenten, dan bieden wij u de
mogelijkheid om de serie, bestaande uit 2 delen, nu compleet te
maken. Oorspronkelijke prijs bedroeg € 34,50

Nu bij ons verkrijgbaar voor € 14,95!
(excl. porto)

Deel 1 is uitverkocht.

Zuidweg 19, Krabbendijke
T. 0113 - 50 14 02, F. 0113 - 50 24 88
Dorpsstraat 83, Krabbendijke
T. 0113 - 50 61 73, F. 0113 - 50 31 72
E. ljmeeuwse@velzenbv.nl
W. velzenbv.nl

**DRUKKERIJ & BOEKHANDEL
VAN VELZEN B.V.**

De hemelse voorbede van Jezus voor Israël

8 preken - ds. J.W. Verweij

IN PRIJS VERLAAGD!! € 9.⁹⁵

Geschikt voor in de leesdienst en voor eigen gebruik!!

Grote letter!

Al een kerstgeschenk??

Te bestellen bij:

P.L. Slabbekoorn

0113-571407

Emailadres: slabbekoorn

vdberge@kliksafe.nl

6-daagse samenzangreis naar Israël

D.V. maandag 6 juni t/m zaterdag 11 juni 2011. Met deze reis gaan mee: ds. A. Schot uit Nunspeet en organist Pieter Heykoop. Met aandacht voor het werk van het Deputaatschap voor Israël.

Gunstige vliegtijden. Deze dagen bezoeken we o.a. Nazareth Village o.l.v.

Maarten Dekker, we varen over het meer van Galilea, bezoeken Kapernaüm, de plaats van de wonderbare spijziging, de Dode Zee en Massada. In Jeruzalem bezoeken we o.a. de Olijfberg, de hof van Gethsémané en de Oude stad. Maken een tocht langs de Klaagmuur, het bad van Bethesda en de Graftuin. Ook bezoeken we Yad Vashem. Tijdens onze reis zingen we enkele keren in diverse kerken psalmen. De deelnameprijs is € 1.115,-. Als u boekt voor 31 december krijgt u € 30,- korting per persoon. In deze prijs begrepen: vervoer met een luxe touringcar v.v. Schiphol, Nederlands sprekende gids, goede hotels, excursies en excursiegelden.

Wintersfeerreis D.V. maandag 7 t/m zaterdag 12 februari

Zes dagen naar Zwitserland. Met o.a. een schitterende treintocht met de Glacier Express door de besneeuwde Zwitserse Alpenwereld. Laat het witte landschap met zijn vele vergezichten aan u voorbij glijden onder het genot van koffie, thee, drankjes en/of een warme lunch. En we maken een treintocht naar de indrukwekkende bergketen, de Gornergrat. Deelnameprijs € 789,- inclusief alle excursies en excursiegelden. Luxe touringcar, sfeervolle driesterrenhotels, reisleader en serviceroute. U kunt zich voor deze unieke reis opgeven tot 1 januari.

Reizen Israël op maat

Wilt u met de vereniging, familie, vrienden of de kerkelijke gemeente een keer naar Israël? Met z'n vieren of met z'n zessen? Vraag ons gerust naar de mogelijkheden. Wij kunnen hier een mooie en verantwoorde inhoud aan geven inclusief het regelen van de vliegreis, gidsen en hotels.

BURGTOURS - Margrietstraat 30 - 4401 EZ Yerseke
E-mail: info@burgtours.nl - tel. 0113-573681 - www.burgtours.nl

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begravenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12

Tom van Hell Fotografie

Bruidsreportages vanaf € 750 incl. album
Familiefotografie 033 2774445
Bedrijfsfotografie. 06 27122967
www.tomvanhell.nl
Reportage incl. professioneel digitaal album
40 x 30 cm 50 blz voor € 975

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Kinderen willen leren en lezen

Kinderbijbels spreken een heldere taal.
Uw gift helpt hierbij.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulverlening China

3473-76.029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen
Voor info: 06-200 13 173 of www.hudsonsaylor.nl

圣经文字

D A G B O E K E N

BIJ HET GEOPENDE WOORD (jrg. 2011)

Bijbels dagboek door predikanten van de Gereformeerde Gemeenten Voor de 4e keer verschijnt een nieuw dagboek waarin 12 predikanten een afgerond onderwerp per maand behandelen.
Geb. 375 blz.

TEERKOST OP DE WEG

In dit dagboek wordt de lezer vertroostend, onderwijzend of bemoedigend aangesproken. Iedere overdenking wordt afgesloten met een Psalmvers en een te lezen Bijbelgedeelte. Er is rekening gehouden met het kerkelijk jaar.
Geb. 372 blz.

OFFERS DIE DES AVONDS BRANDEN

De stijl van ds. Van Haaren is eenvoudig, duidelijk en actueel; in woord en geschrift bevindelijk, Schriftuurlijk en praktisch. Zijn diepdoordachte en doorleefde opmerkingen bieden jong en oud dagelijks stof tot waarschuwing, onderwijs en troost. Samengesteld door G.C. van Haaren.
Geb. 375 blz.

verfijngedrukt bij de boeckhandel

GK Uitgeverij Gebr. Koster

Nairacstraat 17 - Barneveld | Tel. 0342 - 41 69 86 | www.gebrkoster.nl

KO1092

Ambtskleding...

Klamar's
FASHION

Klaas Leendert en Marian Blok
's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

Bezoek nu onze vernieuwde website met tal van nieuwe, afgeprijsde boeken en midprice uitgaven (theologie, kinderboeken, leesboeken, enz.) P. Helder
www.helderboeken.nl

Te huur in Canada, een **vakantiewoning dichtbij Norwich (Ontario)**. Tel. 001519 688 0947. Hollands sprekend.

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

kliksafe

ADSL+ bellen

Het beste pakket voor veilig internet en voordelig bellen!

vanaf
€36,95
per maand

"Sinds we met Kliksafe bellen, zijn eindelijk alle telefonieproblemen over."
(Fam. Van Wijngaarden, Elspeek)

Direct bestellen?

Ga naar www.kliksafe.nl of bel (0341) 274 999.

Logisch.

www.stolkorgels.nl

Johannus Eminent Monarke Domus

Ook occasions

Stolk Orgels

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55 (0180) 31 56 52

Filialen in: Krabbendijke - Beesd - Nederhemert - Papendrecht

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken. Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling. Geen crematies.

T. den Hollander P.N. den Hollander

Mozartlaan 13 3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur in **KAMPERLAND** rustig gelegen 2-10 pers. vakantie woning. Vrij vanaf heden, ook in kerstvakantie nog vrij. Tel 0113-351899,06-20417592

ReVOKE
 I www.revoke.nl
 E info@revoke.nl
 T 0184-642253

Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

"Levend water" (7 preken)
ds. E. VENEMA
 • niet in de boekhandel, nog beperkt leverbaar
 • nu portvrij!

Geb.; € 12,50; t 0512-519839
 aukedeboer@solcon.nl

Vos
 begrafenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzoorgers
 G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
 Kampen e.o. T (038) 3332 383
 Rijssen e.o. T (0548) 540 053
 overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
 Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
 T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Te koop te **KAPELLE (ZLD)**
 Dijkwelsestraat 55 Grote vrijstaande woning met 7 slaapkamers, waarvan 2 op de beg. grond. en badkamer. Grote woonkeuken; beneden geheel vloerverwarming. 1e etage 5 sl.k. en 2e badkamer. Zeer geschikt voor groot gezin, tevens mogelijkheid voor kantoor aan huis o.i.d. Bouwjaar 2005, inhoud ca 610 m³. Nu zeer aantrekkelijk geprijsd € 325.000 vrij op naam
Open huis D.V. zaterdag 11 dec. 11-14 uur
 Tel. bereikbaar 0113 341109

kina
 begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
 010-450 66 26 0182-58 39 32
 Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Krooneman
Busreizen & Dagtochten
 Voor een verzorgde dagtocht of groepsuitje met moderne touringcar.
 Johan Krooneman
 Doornspijk 0525-684797
 www.krooneman-busreizen.nl

Waardevolle geschenken van De Ramshoorn

THEOLOGIE

NIEUW

OVERDENKEN MET DE KANTTEKENINGEN

Bijbels dagboek voor jong en oud

Predikanten uit de Gereformeerde Gemeente: Bel J.B., Blok L., Blok M., Boogaard R., Boven van B.J., Brugge A.A., Dam Chr. Van, Dieleman F.J., Gilst van H., Golderdingen M., Hage W., Hoogerland A., Hakvoort E., Heerschap M., Hegeman C., Heijkooop M., Honkoop P. sr., Karels J., Kersten J.W., Labee B., Lamain W.C., Mijnders J., Mulder F., Pater G., Rijksen L., Schipper J., Schot A., Terlouw L., Vergunst A. Verschuure A., Verweij J.W., Visscher W. e.a.

Actieprijs t/m 31 dec. 2010: daarna 19,95

15.95

Voor meer delen DAGBOEKEN MET KANTTEKENINGEN zie onze website: www.ramshoorn.nl

NIEUW

Serie: Historische verhalen

Een opgejaagde dienstknecht

Jan de Kok

Uit het leven van Petrus Datheen (1531-1588)

Petrus is nog geen 20 jaar oud, als hij de monnikspij aflegt om te gaan prediken...
14,95 (9.95 bij abonnement)

Eerder verschenen in deze serie:

In dienst van de Koning De milde hand Verlost van Spaanse banden Het hoge huis van Sion Een zwakke dienstknecht

Teken nu in voor de serie 'historische verhalen' en u betaalt slechts 9.95 per deel !

Ook in- en verkoop van 2e-hands boeken!

Ik bestel hierbij: ex. **EEN OPGEJAAGDE DIENSTKNECHT** à 14,95 (bij intekening op deze serie betaalt u slechts 9.95)

Ik teken in op de serie **HISTORISCHE VERHALEN** à 9.95 per deel
 Ik heb al:
 (aangeschafte delen vervallen)

Naam

Adres

Postcode

Woonplaats

Telefoonnr.

uitgeverij en boekhandel 'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21, 4461 JL Goes,
 Tel. 0113-221909
 www.ramshoorn.nl

Bon, in envelop zonder postzegel, zenden aan:
 De Ramshoorn, Antwoordnummer 860,
 4460 WB Goes

Een presentatie over evangelisatie.

In kerk en op school

- Geestelijke nood in Nederland
- Bijbelse opdracht van evangelisatie
- Evangelisatie op de posten
- Evangelisatie vanuit de gemeenten
- Praktijkvoorbeelden
- Vragenbeantwoording

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies of scholen komt onze voorlichter 's avonds of overdag graag langs om een mooie presentatie te laten zien over het evangelisatiewerk in ons land. Informatief, bezinnend en praktisch!

Voor verenigingen: dhr. C.W. van Haften: 0341-253588.
Voor scholen (lesbrief mogelijk): dhr. K. Bel: 06-41938146.

www.deboekenkamer.nl

In- en verkoop boeken.

Nieuwe en tweede hands kinder- en theologie boeken.

Elke zaterdag geopend van 9.00-17.00 uur.

Meulunterseweg 34, Lunteren

Te huur ons 6 persoons chalet op de Bijsselebeek in Nunspeet, bij het Veluwemeer. Tel 06-50815210

ds. G. Beens e.a. Een ding heb ik van den Heere begeerd

15,90

Ten behoeve van het bouwfonds van de Geref. Gemeente te Nijkerk is een bundel met elf preken verschenen van predikanten die deze preken in Nijkerk hebben gehouden. Aan deze bundel werkten mee: di. G. Beens, J. van Belzen, B.J. van Boven, C. Hogchem, J.M. Kleppe, G. Mouw, F. Mulder, A. Schot, E. Venema, A. Verschuure en J.W. Verweij. Geb. 212 blz. € 15,90 (exclusief verzendkosten)

BESTELBON

Ik bestel exempla(a)r(en) van de prekenbundel 'Een ding heb ik van den Heere begeerd'
Bij de levering ontvang ik een factuur van de bestelde boeken die ik per omgaande zal voldoen.

Naam:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoon:
Handtekening:

Bon inleveren bij / sturen naar:
fam. H. Ham, Gildenstraat 4, 3861 RG Nijkerk.
Telefonisch bestellen kan ook: (033) 2867817
of per mail: h.ham@kpnplanet.nl

Getuigen van de Enige Naam

Ds. C. Vogelaar

Ds. C. Vogelaar is predikant van de Gereformeerde Gemeenten van Zwolle

In deze prekenbundel zijn acht preken opgenomen die gaan over dienstknechten van God, die in afhankelijkheid en in opdracht van de Koning van de Kerk mochten wijzen op de enige Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid.

Uitvoering: gebonden
Omvang: 141 pagina's
Verkoopprijs: € 15,50

Netto-opbrengst is voor de verbouwing het kerkgebouw van de Ger. Gem. Zwolle

Te bestellen via bartenjd@kliksafe.nl en 0522-464408

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Hartelijk welkom
op de
landelijke **Israëldag**

D.V.
dinsdag

28

december
2010

kerkgebouw van de
Gereformeerde Gemeente
Hardinxveld-Giessendam

Buitendams 118

Aanvang 10.00 uur

Vanaf 9.15 uur inloop met koffie

Morgenprogramma

- Opening door ds. C.J. Meeuse
- Inleiding over de situatie van Messias-belijdende gemeenten door een voorganger uit Israël
- Muzikale medewerking van het Ridderkerks Mannenkoor

Pauze

- Presentatie(s) • Boekentafel
- Koffie, thee en soep gratis • Broodjes tegen betaling

Middagprogramma

- Ontwikkelingen in het werk in Oost-Europa door ds. D. de Wit
- Vertelling voor de jeugd door ds. C. Neele

Wegens grote
belangstelling voor deze dag zijn er extra
parkeergelegenheden geregeld.
Volg de aanwijzingen van de parkeerhulpen.
Tevens zijn er extra toiletmogelijkheden aanwezig.

Graag ontmoeten wij u op 28 december.